

Koss

Boegbeeld van het Gelders paard

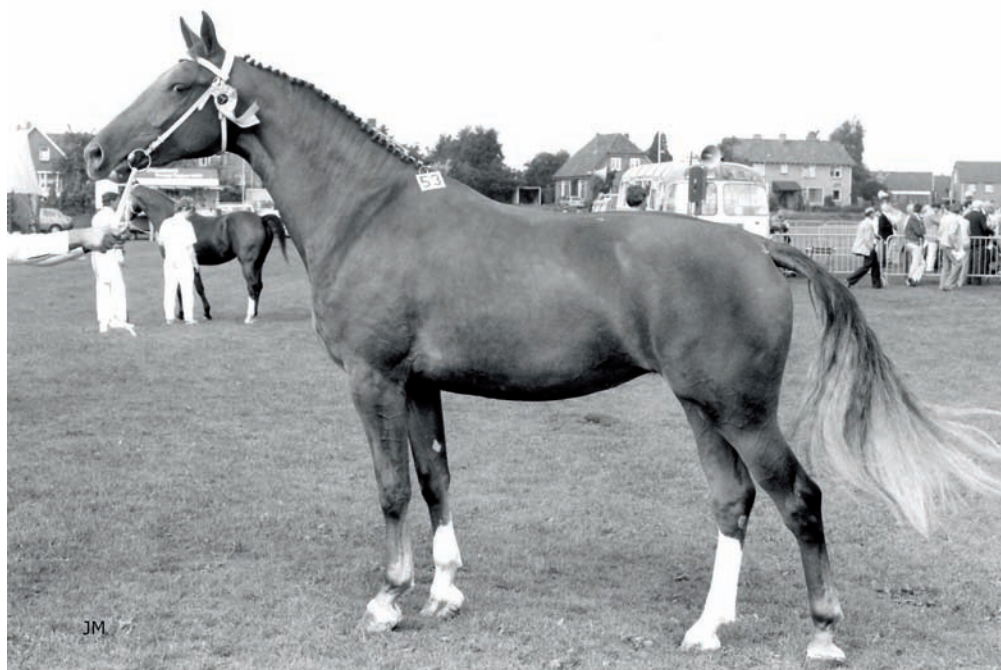
Koss is een begrip in de 'Gelderse wereld'. Zeventien jaar is hij inmiddels en zelden heeft een paard zo'n grote invloed uitgeoefend op een populatie als deze keurhengst. Onder zijn kinderen en kleinkinderen bevinden zich de nodige keuringskampioenen. Niet verwonderlijk, want Koss komt zelf uit een bijzonder goed nest, waarin al generaties lang streng werd geselecteerd op kwaliteit. Inmiddels heeft Koss twee goedgekeurde zonen en kleinzonen, maar verkeert zelf ook nog in uitstekende conditie.

Koss, hier als jong paard, heeft een grote invloed uitgeoefend op de Gelderse fokkerij, hij bracht twee goedgekeurde zonen en kleinzonen en vele keuringtoppers.

Koss werd op 16 juli 1992 geboren in het Gelderse Hengelo op de stal van Karel van Leijden, als geslaagd resultaat van de gedegen en bevestigde fokkerij van deze bekende fokker. De 1.68m metende bruine hengst is een zoon van de te vroeg overleden El Corona. De laatste werd in 1989 goedgekeurd voor de KWPN-dekdienst en was qua uitstraling en beweging een moderne hengst voor zijn tijd. Helaas verongelukte hij, amper drie jaar later, op tragische wijze tijdens het transport. In de korte tijd dat El Corona heeft gedekt, zorgde hij wel voor een aantal opvallende nakomelingen. Ondermeer het internationale dressuurpaard Jardhu. Deze merrie werd door Gerd Reuter in de Grand Prix uitgebracht. Zoon Korona won in 1999 de zilveren medaille tijdens de Pan American Games. Ook Dequan, Just Fritz, Kadans, Kanta, Karouan T, Kilimanjaro en Kwadruto verdienden hun sporen in de zwaardere dressuur. El Corona in de moederlijn zorgde eveneens voor een aantal verrassende producten. Tia Karmina (v.Obelisk) won als vijfjarige de Pavo-selectie in Sevenum met maar liefst 76 punten. Ondermeer de beide ruinen Oliver Twist (v.Jiron) en Orly (v.Chronos) acteren op internationaal niveau en natuurlijk Ollright (v.Rubiquil) van Laurens van Lieren. Kleinzoon Ufo (v.Metall) is goedgekeurd voor de KWPN-dekdienst. Naast Koss is er van El Corona nog een zoon beschikbaar voor de fokkerij, de KWPN'er Broere Montecristo. Hij presteerde op Grand Prix-niveau met Kirsten Beckers in het zadel.

El Corona is op zijn beurt een zoon van de fameuze Amor. Amor kreeg na zijn geboorte de naam Heros mee en was van origine een Holsteiner met een forse scheut Trakhenerbloed. Als driejarige werd hij onder sprak van voormalig NWP-inspecteur Wiersema naar Nederland gehaald. Niet iedereen ontving hem met open armen, maar enkele vooruitstrevende noordelijke fokkers herkennen zijn kwaliteit meteen en gebruikten hem voor hun merries. Gewend aan de doorsnee brave en nuchtere aard van de voornamelijk Groningse merries, viel het gemiddeld toch wat gecompliceerder karakter van de Amor-nakomelingen tegen. Maar er kan rustig gesteld worden, dat de sportpaardenfokkerij een flinke stap voorwaarts deed door de komst van Amor. Hij vererfde zondermeer een goed exterieur met een mooi front en sterke bewegingen. In 1967 kreeg Amor het

De moeder van Koss, de keur preferente prestatie merrie Erona (Goudsmid x Nannie keur pref v.Apollo), werd in 1989 kampioen op de Nationale Dag van het Gelders Paard en de UTV.

keurpredikaat toegekend en een jaar later werd hij preferent verklaard. El Corona is zijn laatst goedgekeurde zoon. Hij werd geboren uit de vruchtbare keur prestatie merrie Torbertha. Zij schonk naast El Corona tevens het leven aan de dressuurpaarden Zingaro (v.Rechter), Faust (v.Zandigo) en de tweede bezichtigingshengst Goya (v.Bismarck), die naar het buitenland verhuisde. Torbertha was een dochter van Doruto, een dressuurpaardenvererfer pur sang. Nog lang na zijn overlijden in 1988 voerden de nakomelingen van Doruto de dressuurranglijsten aan. Een aantal daarvan acteerde op Grand Prix-niveau en bracht het tot het wereldkampioenschap of de Olympische Spelen, bijvoorbeeld Banjo, Chevalier, Robby en Ideaal. Olympic Barbria maakte deel uit van het zilveren team tijdens de Olympische Spelen in Atlanta en wist zich later ook nog tweemaal te plaatsen voor de Wereldbekerfinale.

Modern paard

De fokker van Koss, Karel van Leijden is een boerenzoon en werd geboren in de tijd dat er nog volop met paarden werd gewerkt. Zijn vader en grootvader waren echte liefhebbers van een 'model' paard. Ze fokten jaarlijks een paar veulens, waarvan de merrieveulens werden aangehouden en de hengstveulens verkocht. Af en toe kochten ze een jong paard om te beleren.

De inmiddels 79-jarige Van Leijden heeft in zijn jonge jaren veel 'groene' paarden beleerd en ook recreatief gereden. Toen hij echter een paard wilde om bij de landelijke rijvereniging te gaan rijden, zagen zijn vader en grootvader dat niet zo zitten. Zij waren bang dat thuis, op de boerderij, het werk zou blijven liggen als Karel zomaar hele zaterdagdagen weg was naar een wedstrijd. Zij kochten dus wel een paard voor hem, maar een merrie die bedoeld was om mee te fokken. Ze was beslist niet de eerste de beste, want beide heren hadden een extra oog voor een goed paard. Deze Agauffürst dochter Hannie staat aan het begin van een stam van opvallende paarden waaruit ook Koss is voortgekomen. Het beeld van Hannie bleef voor Karel altijd het prototype van een goed Gelders paard: "Hannie had een mooi model en kon geweldig lopen met een apart sterke achterhand. Dat heb ik in mijn fokkerij steeds geprobeerd te bewaren. Op zo'n eigenschap moet je heel zuinig zijn, want voor je het weet ben je die eigenschap kwijt en zie het dan maar weer eens terug te krijgen." In de jaren na Hannie heeft Karel steeds dezelfde koers gevolgd: "Een echte Gelderse moet een rijke voorhand met front hebben. Ze moet uitblinken in beweging; uit de schouder kunnen gaan en een goede motor achterin hebben. Daarbij moet ze ook nog eens plezierig zijn om mee om te gaan; eerlijk en werkwilgig.

En niet lui zijn, daar heb ik een hekel aan, met een lui paard kom je nergens. Als je iets bereiken wilt met een paard, dan moeten ze hun best willen doen.” Als fokker had Karel een voorkeur voor een modern dressuurpaard en zodoende kwam hij ook bij de vader van Koss terecht. “Als ik een rijpaardhengst gebruik voor mijn Gelderse merries, wil ik wel dat er een goede Gelderse moederstam achter zit en dat was het geval bij El Corona. Hij voerde het oude Adjudant-bloed.” In twee jaar tijd kreeg de Gelderse fokker een handjevol nakomelingen van El Corona. Eén daarvan werd als vijfjarig dressuurpaard via Jan Maathuis verkocht naar Amerika. Picadero werd door Anita Berendsen uitgebracht in het ZZ-Zwaar. Kafu was Z2-dressuur en natuurlijk Koss. Karel: “Ik wilde heel graag een merrieveulen van El Corona, maar dat is helaas niet gelukt, want hij verongelukte toen al vrij snel.”

Zoon Parcival (op de foto op de KWPN Hengstenkeuring met Maaïke Lassche) is niet alleen KWPN-goedgekeurd, maar tevens een geduchte concurrent in de dressuuring. Inmiddels loopt hij met eigenaar Henk van den Berg in de Lichte Tour.

Erona

Koss komt uit Erona. Deze keur preferente prestatieremie werd in 1989 kampioen op de Nationale Dag van het Gelders Paard en tevens op de UTV. Erona is op haar beurt weer een dochter van de hengst Goudsmid (Normann x L'Invasion). Deze voshengst werd in 1991 postuum keur verklaard. Goudsmid beschikte zelf over extra spring-

kwaliteiten. Hij bedwong hindernissen van twee meter en hoger en werd uitgebracht in de internationale sport door onder andere Gert Meier en Jan Maathuis. Van Goudsmid werd, de inmiddels overleden, zoon Zep goedgekeurd voor de dekdienst in de richting Gelders paard. Opvallend aan deze hengst is het forse aantal internationaal springende klein- en achterkleinkinderen,

Lang jeugd

Koss staat al een flink aantal jaren op stal bij Henk Donkelaar in Wekerom. De keurhengst dekte eerst alleen natuurlijk, maar inmiddels ook via KI. Naast zijn kleinschalige hengstenstation, maakt Henk samen met zoon Martijn ook paarden zadelmak en tuigklaar: “We zijn hier altijd blij als er een Koss komt om te beleren. Ze zijn bijna allemaal atletisch en pakken het werk graag aan. Ze leveren zelden moeilijkheden. Dat werklustige zit duidelijk in de stam van Koss verankerd. Ze hebben veel energie, maar zetten dat heel makkelijk om in werklust. Wat me van hem iedere keer weer opvalt is, dat hij behoorlijk veel nakomelingen in de sport heeft lopen en dat is in de Gelderse populatie best bijzonder. Zelf heeft hij ook het nodige in zijn mars. Ik heb altijd wel het idee gehad, dat hij veel verder had kunnen komen in de dressuursport. Dat is natuurlijk een kostbare aangelegenheid, maar het ontbrak hem niet aan talent. Koss heeft een fijn karakter, Martijn rijdt hem hier in de bak gewoon tussen de merries in. Er is veel over hem te doen geweest, toen hij bij de huldiging van Paard van het Jaar in Hengelo achteruit sloeg en er vandoor ging. Er werd geschreven dat hij onbetrouwbaar was en gemeen, terwijl het hele voorval gewoon mijn eigen schuld was. In de ring moesten foto's worden gemaakt en dat duurde al wat lang, dus Koss werd ongeduldig. Daarnaast had hij veel last van dazen. Ik stond tussen zijn fokkers, die ik een beetje in de gaten hield, en Koss. Ik had een zweep in mijn hand en zie een daas bij Koss zitten, die tik ik in een reflex en heel ondoordacht weg met de zweep. Koss schrok en sloeg achteruit, waarbij hij mij behoorlijk raakte. Maar thuis is hij juist heel eerlijk en tilt hij nooit een been op. Natuurlijk blijft het een hengst en daarmee moet je altijd opletten, maar het is zondermeer een fijn dier. Hij is nog zo fris als een hoentje en lijkt niet ouder dan tien of twaalf jaar. Dat is ook wel een eigenschap die Koss doorgeeft; zijn kinderen blijven lang jeugdige en worden pas heel laat oud.”

Bodessa (mv.Ahoy) werd dit jaar op de Nationale Merriekeuring reservekampioen bij de driejarige Gelderse merries. Haar volle zus Adessa was als driejarige het beste dressuurpaard in Canada.

Wilma (ster PROK mv.Cabochon) voert de lijst van Gelderse merries met een dressuurfokwaarde hoger dan 120 aan.

De keur sportmerrie Pam Tilde (mv.Satelliet) was jarenlang het boegbeeld op de Gelderse keuringen.

zoals Kameraad (v.Ramano), Pepona (v.Concorde), Lucky Girl (v.Goodtimes), King (v.Ekstein), Oxsona (v.Holland), Punker (v.Atlantic). Naast een goed springpaard gaf Goudsmid even makkelijk een extra bewegend dressuurpaard.

De moeder van Erona is de keur preferente Nannie (Apollo x Rotan). Nannie was in 1982 Kampioen van de Basispaarden en schonk vervolgens het leven aan Bonaire (v.Commandant), de eerste goedgekeurde hengst van Van Leijden. Deze vos heeft om verschillende redenen weinig kansen gehad in de Gelderse fokkerij en begon in

1990 een nieuwe loopbaan, als dressuurpaard, in Duitsland. Vervolgens is Nannie verschillende malen aangepaard met Goudsmid en daarvan kwamen zonder uitzondering dochters, die uitblonden op het keuringsterrein, maar ook in het geven van mooie en sportieve nakomelingen. Na Goudsmid deed Van Leijden Nannie bij Heemraad en uit die combinatie is de keur preferente Zinta geboren. Zij kreeg voor haar IBOP 93 punten. Metha (v.Cabochon) is de bekendste dochter van haar en zij tekent, in combinatie met Koss, voor het

moederschap van drie absolute keuringstoppers: de keurmerrie Amora, ook afgelopen jaar weer present op de Nationale Merriekeuring, de voor het verrichtingsonderzoek aangewezen en Hengstenkeuringskampioen GP Vasco en de FSP-kampioen sterhengst Widor.

Rassige paarden, makkelijk karakter

Als veulen was Karel meteen weg van Koss: "Hij was duidelijk een luxe type, met zo'n klein koppie. Hij kon vanaf de eerste pas sterk bewegen!" Koss groeide voor spoedig op, werd aangewezen tijdens de hengstenkeuring en mocht voor het verrichtingsonderzoek naar Ermelo. Daar werd hij gehinderd door een tien centimeter lange splinter in zijn kaak. Hij liep een trainingsachterstand op en stond de halve tijd op rust. Van Leijden vroeg om advies en besloot aan de hand daarvan de hengst gewoon mee te laten doen in het verrichtingsexamen. "Koss slaagde probleemloos, maar vanwege de verkorte training met minder hoge cijfers dan anders ongetwijfeld het geval zou zijn geweest." Karel zette Koss ook regelmatig in op zijn eigen merries: "Ik vond hem als hengst heel goed te gebruiken. Hij geeft bij mij steeds mooie, rassige paarden met een goede achterhand en met, heel belangrijk, een makkelijk karakter. Momenteel heb ik hier nog twee merries drachtig van hem, Rosita en Metha. De laatste is ook de moeder van Widor en daarmee wil Anita Berendsen overstappen naar het Z2. Van Widor heb ik ook nog een tweejarige volle broer op stal staan en Bianca. Zij is ook een dochter van Koss. In Hengelo werd ze dit jaar ster en mocht ze naar de NMK. Daar liep ze in de finale achteraan, omdat ze nogal rijtypisch is. Ze doet deze maand met Anita mee aan de FSP-wedstrijd in Didam."

De eerste veulens van Koss veroorzaakten een schokgolf onder de Gelderse gelederen en liepen zonder uitzondering aan kop; moderne, rassige dieren met veel beweging en ruim voldoende Gelderse uitstraling. Zo was dochter, keur sportmerrie Pam Tilde (mv.Satelliet) jarenlang het boegbeeld op de Gelderse keuringen. Zij werd in 2002 kampioen op de NMK en bracht het tot de Z1-dressuur, voordat ze op tragische wijze overleed. Ster PROK-merrie Wilma (mv.Cabochon) werd vier jaar later op dezelfde locatie uitgeroepen

Pam Tildes volle broer Alexandro P is goedgekeurd voor de KWPN-dekdienst.

De vosruin Ulmus (mv.Zichem) was destijds aangewezen voor het verrichtingsonderzoek en loopt inmiddels verdienen met Jacob Jan Kramer mee in de samengestelde menwedstrijdsport.

tot kampioen en is momenteel lijstaanvoerder bij de Gelderse merries met een dressuurfokwaarde van 120 en hoger. De FSP-winnaar 2005, Ulmus (mv.Zichem) is eveneens een zoon van Koss. Deze voor het verrichtingsonderzoek aangewezen vos is nu een vaste factor in het tweespan van de internationale menner Jacob Jan Kramer uit Vries. Schimmelmerrie Oriente (mv.Rivaal) heeft ruimschoots de punten voor overstap naar het ZZ-Licht en doet

het heel verdienen in het springen en de samengestelde wedstrijdssport onder het zadel. Koss-dochter Rowanda (mv.Wellington) sprong nationaal. Zoon Try Me (mv.Zichem) won in Hengelo driemaal achter elkaar de rubriek Bestgaand Rijpaard, kwam succesvol uit in de Z1-dressuur en is inmiddels als leerpaard verkocht naar België. FSP-kampioen Troy (mv.Bazuin) is inmiddels Z2-dressuur met de nodige winstpunten. De volle broers,

Vasco en Widor (mv.Cabochon) zijn beide Z2-startgerechtigd. Koss-zoon Warudin (mv.Cabochon) en -dochter Zarona (mv.Galant) werden in respectievelijk 2003 en 2004 Veulenkampioen in Ermelo. In 2005 was dat de inmiddels voor de dekdienst goedgekeurde Alexandro P, de volle broer van Pam Tilde. Het beste merrieveulen van dat jaar was Adessa (mv.Ahoy) en zij is inmiddels verkocht naar Canada, alwaar ze in 2008 uitgeroepen werd tot beste driejarige dressuurmerrie. Volle zus Bodessa deed het eveneens heel goed op de veulenukeuring en werd dit jaar reservekampioen van de driejarige merries tijdens de NMK in Ermelo. Opvallend was dat voor deze finale van de zes geselecteerde merries drie Koss als vader hadden. Naast Alexandro P is ook Parcival een door het KWPN goedgekeurde zoon.

Koss zou niet alleen topleverancier van keuringskampioenen worden, maar hij deed het ook heel verdienen in de sport. Nadat hij was goedgekeurd, ging zijn fokker op zoek naar een goede amazone. Via Gert Willem van Norel kwam hij terecht bij Christa Laarakkers. Zij had nog geen ervaring met Gelderse paarden en stelde zich hierbij een soort boerenpaard voor. Maar dat viel mee, want toen ze hem voor de eerste keer echt zag, vond ze het best een mooi paard. "Hij miste misschien zo op het eerste oog iets lengte in het lijf, maar toen ik hem thuis een half jaar had getraind, kon hij wedijveren met de rijpaarden en liep hij moeiteloos naar het Z2. Hij was wel een echte persoonlijkheid en kon ondeugend zijn, maar liet zich dan ook weer probleemloos corrigeren."

Met Christa Laarakkers in het zadel doorliep hij probleemloos de klasse Z2. Om de veelzijdigheid van het Gelders paard te bewijzen, stuurde Karel de hengst, na zijn dressuurperiode bij Christa, naar springruiter Bart Bles. Bij deze ruiter mocht Koss Z springen. Het springen had de hengst overigens niet van een vreemde, want ook zijn moeder kon heel apart springen.

Verrichting en vererving

Koss deed mee aan het verrichtingsonderzoek in Ermelo van 30 maart tot en met 20 mei 1995. Volgens zijn rapport gedroeg hij zich op stal en in de omgang normaal. In het werk was hij vlijtig, eerlijk

en betrouwbaar. Zijn stap mocht ruimer. Maar draf en galop waren voldoende ruim en zeer krachtig. In beweging zou hij iets meer souplesse mogen hebben. Dit laatste ging ook op voor het springen, maar hij beschikte wel over een goede voorbeentechiek, voldoende afdruk en dito vermogen. Zowel in de dressuur als in het springen toonde hij ruim voldoende aanleg en gaf zijn ruiter een goed gevoel. In het aangespannen werk liet hij een mooie zelfhouding zien en goede bewegingen. Op dit onderdeel scoorde hij dus ook voldoende. In 1996 werden zes veulens getoond. Dit waren zonder uitzondering modern gelijkende veulens met een opvallende voorhand en goed gevormde en sprekende hoofden. De hals was goed van lengte en bespieren en de schoft goed ontwikkeld. De schouder goed van lengte en bespieren, maar zou soms even wat schuiner er in kunnen liggen. De rug was goed van lengte en bespieren, net als de croupe. De lendenen waren mooi aangesloten. Het beenwerk was doorsnee goed van kwaliteit. In beweging viel vooral de draf heel positief op. De veulens maakten zich zonder uitzondering mooi in draf en draafden met verhevenheid en goed van de vloer. Een jaar later werden opnieuw tien veulens getoond. De rapportage was niet anders dan het jaar ervoor. Volgens voorzitter van de Hengstenkeuringscommissie, Arie Hamoen was Koss een welkome aanvulling voor het Gelderse paardenbestand: "Koss kwam zelf uit een stam van kwaliteitspaarden en voerde voor het Gelders paard zowel van vaders- als van moederszijde interessant bloed. Met een betrouwbaarheid van 71% heeft hij 88 voor zijn springindex, dat is niet zo bijzonder. De 132 van zijn dressuurindex, met een betrouwbaarheid van 74% daarentegen, is erg netjes. Voor wat betreft zijn exterieurindex scoort Koss, met een betrouwbaarheid van 84%, 108 voor zijn exterieur en 107 voor beweging; een hele nette score. Koss geeft zijn kinderen dus de nodige beweging en dressuraanleg mee. Wat exterieur betreft, denk ik dat Koss bij uitstek geschikt is voor grote, langgelijnde merries, die wat week zijn in de rug en lendepartij. Tevens moet rekening gehouden worden met de hoefvorm, de merrie mag best op grote voet leven."

De appel valt niet ver van de boom

Van de twee KWPN-goedgekeurde zonen van Koss is Parcival met zijn twaalf jaar inmiddels de oudste. Hij is geboren uit de keur preferente prestatiemerrie Erika, op haar beurt een dochter van de hengst Unitas. Uit het verrichtingsonderzoek kwam Parcival destijds al naar voren als een werklustige, eerlijke en betrouwbare hengst. Zowel zijn dressuraanleg als springaanleg werden beoordeeld als ruim voldoende. Daarnaast toonde hij zeer veel aanleg voor het aangespannen werk; een veelzijdige hengst in optima forma dus, precies zoals een Gelders paard betaamt. Net als zijn vader werd Parcival ook topleverancier van goede keuringspaarden. Zowel in Hengelo als in Ermelo stonden zijn dochters opvallend vaak bovenaan. Vooral in de V-jaargang kwam een aantal bijzonder goede nakomelingen bovendien, waaronder de elitemerries Vidieni (mv.Hendo), Vorstin-Mirna (mv.Ahoy) en Vita est Bella LL (mv.Elegant). In 2005 waren de drie beste driejarigen op de NMK dochters van Parcival, te weten Vorstin-Mirna, Victoria en Vostella. De laatste was nationaal kampioen en wordt momenteel succesvol uitgebracht in de Z-dressuur. En natuurlijk Vitens, de KWPN-goedgekeurde zoon. Twee jaar na Vitens werd van Parcival ook Zethar goedgekeurd voor de dekdienst. Van Parcival werd tijdens de laatste editie van de NMK dochter Zyrona (mv.Laurentz) nationaal kampioen van de Gelderse keur- en elitemerries. Naast zijn keuringssuccessen is de dressuurcarrière van Parcival eveneens het vermelden waard. Onder Maaïke Lassche was de hengst zeer succesvol tot de Lichte Tour. Met eigenaar Henk van den Berg loopt hij momenteel verdienstelijk op hetzelfde niveau. Diens oudste dochter Anne-Marije heeft hem inmiddels al een keer uitgebracht bij de Junioren. Regelmatig loopt Parcival in de prijzen en blijkt daarbij zijn rivalen uit de rijpaardenhoek heel goed aan te kunnen. Vorig jaar werd een tweede zoon van Koss, Alexandro P, goedgekeurd. Dit was zeker geen toevalstreffer. De onder Antonio P geboren bruine hengst was al nationaal veulenkampioen in 2005 en een volle broer van meervoudig kampioensmerrie Pam Tilde. Hij is gefokt bij de familie Peters uit UTV-kampioen Iltide. In 2008 werd hij kampioen in de richting Gelders paard op de Hengstenkeuring in Den Bosch. In datzelfde jaar won hij de FSP. Hij rondde het verrichtingsonderzoek met succes af. Alexandro P lijkt over veel aanleg als dressuurpaard te beschikken en over ruim voldoende aanleg als springpaard. Ook in het aangespannen werk liet de hengst zich uitstekend zien. Hij wordt inmiddels onder het zadel getraind door Sarah van Fessem. Dit jaar verschenen zijn eerste veulens in de keuringsbaan en zij waren van opvallend goede kwaliteit. Tien merrieveulens kregen deze zomer tijdens de Nationale Dag van het Gelders paard in Hengelo een uitnodiging voor de Nationale Veulenskeuring in Ermelo, vijf daarvan waren dochters van Alexandro P. Kampioen daar werd Elvirma van Gait Hekkert uit Wijhe. Ze was het jongste veulen in de kampioenskeuring. Een fraai gemodelleerde vosje, die als een ballerina door de baan ging. Onnodig te zeggen dat de verwachtingen over de verdere nafok van Alexandro P hooggespannen zijn.

Try Me (stamboeknaam Tinus mv.Zichem) won drie keer de rubriek Bestgaand Rijpaard in Hengelo, startte in de Z1-dressuur en werd vervolgens als leerpaard verkocht naar België.